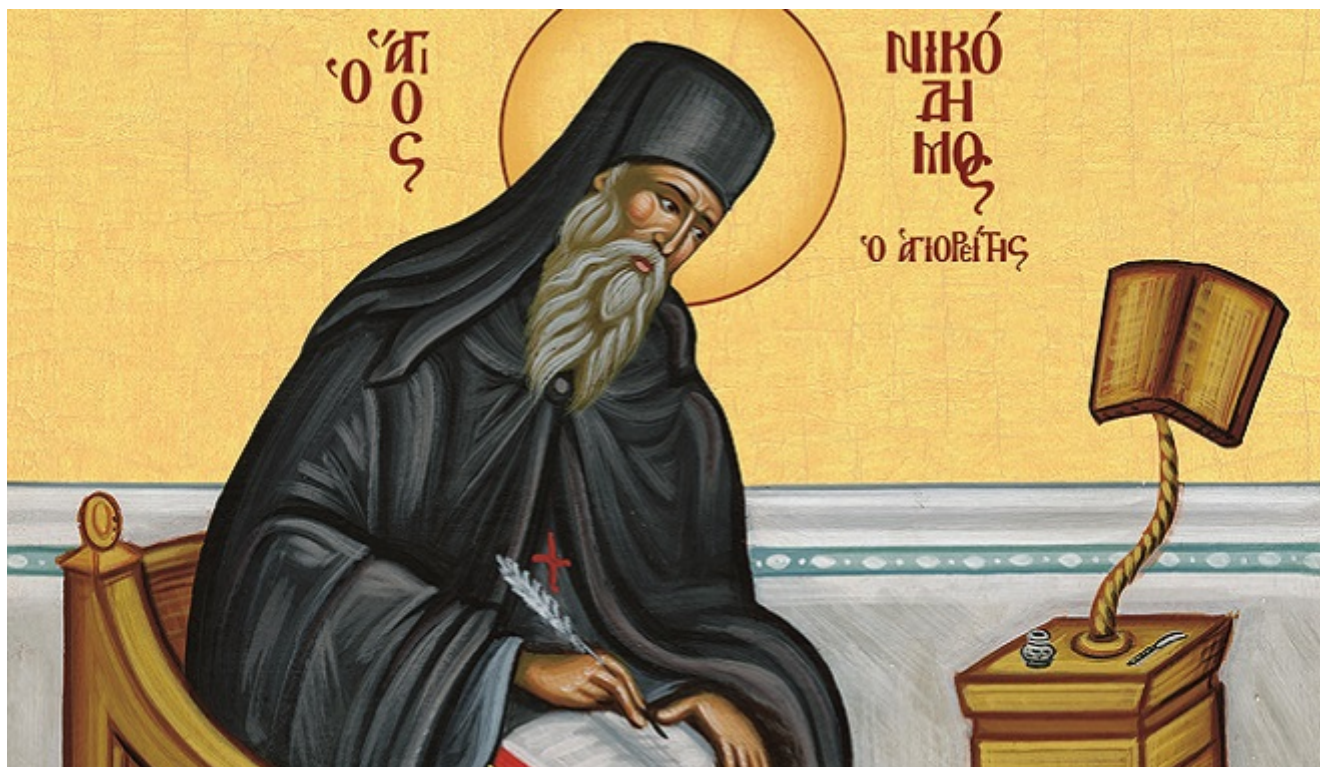

14 Ιανουαρίου 2024

Άγιος Νικόδημος Αγιορείτης: Σε τι βρίσκεται η χριστιανική τελειότητα

/ Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα

Άγιος Νικόδημος Αγιορείτης.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Άγιου Νικοδήμου του Αγιορείτη
Αόρατος Πόλεμος

Κεφάλαιο Α'

Σε τι βρίσκεται η χριστιανική τελειότητα. Για να την αποκτήσει κάποιος, πρέπει να πολεμά. Τα τέσσερα αναγκαία σ' αυτόν τον πόλεμο.

Το μεγαλύτερο και τελειότερο κατόρθωμα, που μπορεί να πετύχει ή να συλλογισθεί ο άνθρωπος, είναι το να πλησιάσει κάπως στο Θεό και να ενωθεί με αυτόν. Λοιπόν, εάν εσύ, αγαπητέ μου εν Χριστώ αναγνώστη, επιθυμείς να φθάσης σε αυτήν την κορυφή, πρώτα πρέπει να γνωρίσης, από τι αποτελείται η πνευματική ζωή και η χριστιανική τελειότητα¹.

Γιατί, είναι πολλοί, που λένε, πως αυτή η ζωή και η τελειότητα βρίσκεται στις νηστείες, στις αγρυπνίες, στις γονυκλισίες, στις χαμαικοιτίες και σε άλλες παρόμοιες σκληραγωγίες του σώματος.

Άλλοι πάλι λένε πως βρίσκεται στις πολλές προσευχές και στις μεγάλες ακολουθίες.

Και άλλοι πολλοί νομίζουν, ότι η τελειότητα βρίσκεται ολόκληρη στη νοερά προσευχή², στη μοναξιά και στην αναχώρησι, στη σιωπή και στην εκπαίδευσι με τον κανόνα· δηλαδή, το να βαδίζουν με τον κανόνα και το μέτρο, και ούτε να φτάνουν σε υπερβολές, ούτε σε ελλείψεις.

Οι αρετές όμως αυτές, μόνες τους, δεν είναι αυτό που ζητάμε ως χριστιανική τελειότητα, αλλά είναι άλλοτε μέσα και όργανα, για να απολαύση κάποιος την χάρι του Αγίου Πνεύματος, άλλοτε πάλι είναι καρπός του Αγίου Πνεύματος.

Και ότι μεν είναι πολύ δυνατά όργανα, για την απόλαυσι της χάρις του Αγίου Πνεύματος, δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία, γιατί βλέπουμε πολλούς εναρέτους που τα μεταχειρίζονται όπως πρέπει, με αυτό τον σκοπόν, για να αποκτήσουν δηλαδή ισχύ και δύναμι κατά της κακίας και της χαλαρότητας, για να δυναμώσουν εναντίον των πειρασμών και της πλάνης των τριών κοινών εχθρών, δηλαδή της σάρκας, του κόσμου και του διαβόλου, για να παίρνουν από εκείνες την πνευματική βοήθεια, που είναι αναγκαίες σε όλους τους δούλους του Θεού, και μάλιστα στους αρχαρίους, και απλά, για να αξιωθούν να πάρουν τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος· δηλαδή, «Πνεύμα γνώσεως και ευσεβείας· Πνεύμα βουλής και ισχύος· Πνεύμα σοφίας και συνέσεως· Πνεύμα φόβου Θεού», καθώς τα απαριθμεί ο Ησαΐας (11,2).

Ότι αυτές οι πράξεις είναι και καρπός του Πνεύματος και έχουν ως αποτέλεσμα την «αγάπη, χαρά, πίστι, εγκράτεια» (Γαλ. 5,22), όπως είπε ο Παύλος, και αυτό είναι χωρίς αμφιβολία. Γιατί οι πνευματικοί άνδρες παιδεύουν το σώμα με αυτές τις σκληραγωγίες, γιατί λύπησε τον Ποιητή του³ και για να το κρατάνε πάντα ταπεινωμένο και υποτεταγμένο στο να εργάζεται τα του Θεού.

Σιωπούν και μονάζουν, για να αποφεύγουν και την παραμικρή λύπη προς τον Θεό.

Προσεύχονται και προσέχουν στη λατρεία του Θεού και στα έργα της ευσεβείας, για να έχουν το πολίτευμά τους στους ουρανούς· μελετάνε τη ζωή και το πάθος του Κυρίου μας, όχι για τίποτα άλλο, παρά να γνωρίσουν περισσότερο την δική τους κακία, και την αγαθότητα και ευσπλαχνία του Θεού, ακολουθούν τον Ιησού Χριστό με το να απαρνούνται τον εαυτό τους και με το σταυρό στους ώμους, για να θερμαίνονται περισσότερο στην αγάπη του Θεού και στο μίσος του εαυτού των.

Οι αρετές όμως που αναφέρθηκαν, μπορούν να προξενήσουν σε εκείνους, που θέτουν όλο τους το βάρος σε αυτές, περισσότερη βλάβη από τις φανερές

αμαρτίες· όχι εξαιτίας αυτών (γιατί, αυτές είναι όλες αγιώτατες), αλλ' εξ αιτίας εκείνων που τις μεταχειρίζονται, επειδή, αυτοί προσέχοντας σ' αυτές μόνο, αφήνουν την καρδιά τους να τρέχη στα δικά τους θελήματα και τα θελήματα του διαβόλου, ο οποίος βλέποντάς τους πως πηγαίνουν από τον ευθύ δρόμο, τους αφήνει όχι μόνον να αγωνίζονται με χαρά σε αυτούς τους σωματικούς αγώνες, αλλά ακόμη να επεκτείνωνται, με τον μάταιο λογισμό τους, και ως στα μεγαλεία του Παραδείσου.

Όθεν και νομίζουν οι τοιούτοι πως υψώθησαν μέχρι τα τάγματα των Αγγέλων και πως αισθάνονται τον Θεό μέσα τους· και κάποτε, βυθισμένοι μέσα σε κάποιες σκέψεις και λογισμούς περιέργους και υψηλούς, νομίζουν πως άφησαν σχεδόν τον κόσμο αυτόν και αρπάγησαν μέχρι τον τρίτο ουρανό.

Αλλά, σε πόσα σφάλματα είναι μπλεγμένοι αυτοί και πόσο είναι μακριά από την αληθινή τελειότητα, μπορεί να το καταλάβει ο κάθε ένας από την ζωή και τα ήθη τους. Γιατί, αυτοί θέλουν να προτιμούνται από τους άλλους σε κάθε τι που υπάρχει· είναι ιδιόρρυθμοι και ισχυρογνώμονες στο θέλημά τους, είναι τυφλοί σε όλα τα δικά τους, με επιμέλεια όμως εξετάζουν τους λόγους και τις πράξεις των άλλων, αν τους αγγίξει κάποιος λίγο στη μάταιη υπόληψη της τιμής τους, που αυτοί νομίζουν πως έχουν και που (σε υπόληψη) θέλουν να τους έχουν και οι άλλοι· η εάν τους εμπόδιση κάποιος από κείνες τις ευλάβειες και τις αρετές, με τις οποίες καταπιάνονται (ο Θεός να φυλάει!) αμέσως συγχύζονται, αμέσως ανάβουν όλοι από θυμό και γίνονται έξαλλοι.

1. Η τελειότητα των χριστιανών απαιτείται σαν εντολή και παραδίδεται στην Καινή Διαθήκη γιατί λέγει ο Κύριος· «να είσθε τέλειοι, όπως ακριβώς είναι και ο Πατέρας σας» (Ματθ. 5,48). Και ο Παύλος λέει «τη κακία νηπιάζετε, ταίς δε φρεσί τέλειοι γίνεσθε» (Α' Κορινθ. 14,20)· και πάλι «να είσθε τέλειοι και να εκπληρώνετε σε όλα το θέλημα του Θεού» (Κολοσ. 8,12). Και πάλι· «Στην τελειότητα ας οδηγούμαστε» (Εβρ. 6,1). Προανεκηρύχθηκε αυτή σαν εντολή στην Παλαιά Διαθήκη, γιατί λέει στους Ιουδαίους ο Θεός στο Δευτερονόμιο: «Να είσαι τέλειος απέναντι Κυρίου του Θεού σου» (18,18). Και ο Δαβίδ διατάζει τα ίδια στον υιό του τον Σολομώντα. «Και τώρα παιδί μου Σολομώντα, να γνωρίσης τον Θεό των πατέρων σου και να τον υπηρετήσης με όλη σου την καρδιά και προθυμία ψυχής» (Α' Παραλ. 28,9). Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι απαιτεί ο Θεός από όλους τους χριστιανούς να ασκούν και να είναι γεμάτοι από την τελειότητα, δηλαδή ζητάει από μας ο Θεός, να γίνουμε τέλειοι σε όλες τις αρετές.

2. Για αυτή βλέπε πιο κάτω στο μς' κεφάλαιο.

3. Σημείωσε, ότι, κατά τους θεολόγους, βλάβη του Θεού λέγεται, κάθε αμαρτία

απλά, γιατί βλάπτει, πληγώνει και εναντιώνεται στο Θεόν. Και κατά το ότι αυτή μεν δεν υπάρχει σαν ζωντανός οργανισμός, βλάπτει και εναντιώνεται στο είναι του Θεού, και καθότι είναι κακό, βλάπτει την αγαθότητα του Θεού, καθότι είναι ασθένεια και αδυναμία, βλάπτει την δύναμί του, καθότι αγνωσία, βλάπτει την σοφία του. Και απλά, καθότι αυτή είναι και λέγεται ατελειότητα και παράλειψη, βλάπτει και εναντιώνεται στις άπειρες τελειότητες του Θεού και καθότι παράβαση και ανομία βλάπτει και πληγώνει τους νόμους και τις εντολές του Θεού και καθώς, κάθε λόγος εναντίον του Θεού, ονομάζεται βλασφημία, γιατί βλάπτει την φήμη και το όνομα του Θεού, έτσι και κάθε αμαρτία βλάβη λέγεται του Θεού, όχι μόνο γιατί από μόνη της εναντιώνεται σαν μεγαλύτερο κακό στο μεγαλύτερο κακό, αλλά γιατί και σαν γίνεται στα κτίσματα του Θεού, κάνει να βλασφημηθεί ο Κτίστης αυτών, πως είναι και αυτός τέτοιος κακός, και στη συνέχεια ότι έκτισε και τέτοια κακά· καθώς και η αρετή των κτισμάτων, κάνει να δοξάζεται και ο Κτίστης τους.

Από το βιβλίο του οσίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, «Αόρατος πόλεμος», απόδοση στη νέα ελληνική, Ιερομόναχος Βενέδικτος, έκδοση Συνοδείας Σπυρίδωνος Ιερομονάχου, Νέα Σκήτη, Άγιον Όρος

MISSING_ARG_ACCESS_TOKEN